

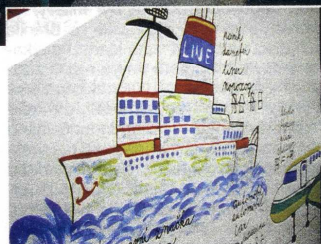
MOSTECKÁ CESTA INTEGRACE

Ředitelka mostecké Základní školy pro děti se specifickými poruchami učení a chování HANA AJMOVÁ získala pro označení své školy mimořádné jméno – jméno profesora Zdeňka Matějčka, bytostného optimisty, který celý svůj život věřil, že je možné stavět na tom, co je v dětech dobrého. H. Ajmová zkouší stejnou cestu s dětmi, se kterými si v jiných školách nevědí rady.

Sídlí v paneláku, který není příliš „školový“, školu (a navíc školu s často hyperaktivními dětmi) bych tu nečekal. Schází například tělocvična. Kdysi tu bývalo už zrušené středisko služeb školám. Dvě paralelní schodiště (nedávno je využili na běh školou, ve kterém soutěžily celé třídy včetně učitelek). Na jedné schodišťové stěně mají v obrázcích a krátkých poznámkách zachycen vývoj Země. A hned v přízemí je tento příběh zobrazený v jediné hodině – a vývoj člověka zabírá jedinou, tu zatím poslední vteřinu. („Aby si děti uvědomily, jak dlouho tu jsme,“ říká H. Ajmová.) Na druhém schodišti jsou taky obrázky – a u každého jeho označení v pěti až šesti jazycích. Česky, anglicky, francouzsky, rusky, německy, čínsky. Před několika týdny tu byla návštěva s Romy, kteří se divili, že u obrázků není jejich romský ekvivalent. Pošlete nám je, připišeme je, souhlasila ředitelka školy. Bohužel, zatím se neozvali.

Zdi tady vůbec slouží jako dlouhodobé nástěnky. Na jedné je zaznamenaná hra, soutěž, kterou hrají třídy každý rok, ve které získávají body a bojují mezi sebou o vítězství. Na chodbě jsem narazil najednou na trávnik. Byl krásně zelený, a kdyby to nebylo uprostřed školy, nepřekvapil by, je jaro. Keramická hlína, jindy používaná v keramické dílně s hrncářským kruhem na výrobu mističek nebo panáčků, nyní sloužila jako obrubník. Den před Velikonocemi si děti

přinesou své mazlíčky – králíčky, křečky, morčata, každý o tom svém něco řekne. A zatím bude tráva spasena.

Do školy chodí kolem 180 dětí. Třídy od druhé do deváté připravují na další dráhu průměrně dvanáct třináct žáků. (Od příštího roku chtějí otevřít i první třídu, do které přijmou několik dětí, u kterých byla rizika specifických poruch učení a chování diagnostikována již v mateřské škole). H. Ajmové to ale nestačí. Tvrdí, že koncentrace speciálních pedagogů (v jiných školách regionu neobvyklá) a typ školy přímo nabádá k integraci. K integraci jinak postižených dětí mezi žáky se specifickými poruchami učení a chování. A tak do školy spolu s nimi chodí děti zrakově a sluchově postižené, děti s kombinovaným postižením tělesným a mentálním, děti s Aspergerovým syndromem... Škole se podařilo od svého zřizovatele – krajského úřadu Ústeckého kraje, získat čtyři pedagogické asistenty (ve statistikách figurují jako 3,3 pracovníka).

H. Ajmová mě prováděla školou. Jed-

na místnost družiny, kde z barev, obrázků, výkresů a světél oči přecházejí. Hned vedle místnost v tlumené šedozeleň, na odpočinek. Pohodová pracovna pro psycholožku, kterou ale škola ztratila, dala po dvou týdnech přednost jiné lukrativnější nabídce.

A pak ve třetím patře, pod uzavřením, chodba se šesti pokoji.

To je nový projekt H. Ajmové. Když budovu opustil poslední zbytek střediska služeb školám, zbyl tu i ubytovací prostor. Tehdy si vzpomněla ředitelka na maminku, která chtěla, aby její dítě zkusilo, jestli by se mu ve zdejší škole líbilo, byl ale problém, jak to zorganizovat. Nebyli zdejší, museli relativně zdaleka dojíždět, dítě se bez maminky bálo... Ideální by bylo nabídnout jim ubytování na zkušební dobu, kdy by si oba – maminka i samotné dítě – vyzkoušeli, jestli by jim prostředí školy a jeho nároky vyhovovaly. Prostor byl náhle k dispozici. Upravit místnosti tak, aby (jednoduše vybavené) mohly přijmout rodiče s dětmi, bylo nenáročné, škola to zvládla ze svého rozpočtu. Chodbu je sice možné uzavřít a od zbytku školy oddělit, příchod a odchod však vede školními chodbami.

„Nebojím se toho,“ říká H. Ajmová. V optimismu, který je hodný odkazu Z. Matějčka, věří, že když tu budou maminky (nebo babičky) s dětmi, které si budou na školu zvykat, že se přizpůsobí běhu školy, že ho budou respektovat.

Pokoje tu jsou připraveny od začátku školního roku – a ještě své hosty nepřijaly. Ředitelka H. Ajmová věří, že je to proto, že se o této možnosti, o této mimořádné nabídce neví. O co tedy jde?

První myšlenka se týkala dětí školního věku, které z jakéhokoliv důvodu do školy nechodily. Některé kvůli nemoci, která je uvázala na lůžko, jiné proto, že se rodiče rozhodli učit je doma. Děti, které nevědí, jak se uplatnit v dětském kolektivu. Děti s nejrůznějším postižením, které potřebují pomoci. A rodiče, kteří mají obavy, jak jejich děti tyto nároky zvládnou. Právě pro ně jsou tu připraveny tyto pokoje, kde mohou společně sdílet v době zkušebního, diagnostického, 3 – 6 měsíců dlouhého pobytu, v průběhu kterého by si rodiče zvykali na to, že se jejich dítě vrací každý den ze školy, a hlavně kdy by si děti zvykaly na nároky školy a učitelů – a učitelé si osahávali hranice možností svých (pravděpodobně) budoucích žáků. Žáků, kteří dosud školu neznali, nebo kteří se ve škole zklamali, kteří často potřebují podstatně víc péče než ostatní, o které se třeba budou starat kromě samotných pedagogů i jejich asistenti.

Tedy – pokud se o možnosti, kterou zdejší mostecká škola pro děti se specifickými poruchami učení a chování, kde by chtěli ještě intenzivněji aplikovat myšlenku integrace, dozvědí. ■